Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Гимназия №184 им.М.И.Махмутова»
Советского района г.Казань

Принято на заседании методического (педагогического) совета
Протокол №1
от 28 августа 2023 года

Утверждено
Директор МБОУ «Гимназия № 184 им.М.И.Махмутова»
Приказ № 185 от 28.08.2023
________ Э.М.Салахова

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

«Серле хэзинэ»

Направленность: *социально-гуманитарное*

Возраст учащихся: *13-14*

Срок реализации: *1 год*

Автор составитель: Хафизова И.М.

Педагог дополнительного образования

Казань, 2023

Эчтәлек

I. Аңлатма язуы..3-6 бит
II. Педагогик оештыру комплексының шартлары..........7 бит
III. Программа эчтәлеге...8 бит
IV. Әдәбият исемлеге...9 бит
V. Календарь-тематик план ………….......................10-11 бит
VI. Кушымта..12-18 бит

Аңлатма язуы

Укыту-тәрбия процессларының бербөтенлеге;

- укучыларның яшь һәм шәхси үзенчәлекләрен истә тоту;
- укучыларның эзләнүчән, иҗади характерда булуы;
- укучыларның эзләнү-иҗади формаларын катлауландыру;
- тәрбия системасының халыкларның тарихы, әдәбияты, гореф-гадәтләре белән тыгыз бәйләнештә булуы;
- укучыларның иҗади мөмкинлекләрен ачу, үстерү;
- социаль актив шәхес тәрбияләү.

Түгәрәккә 1 сыйныф укучылары йөри. Түгәрәк планы дәресләрнең дәвамы буларак, укучыларның яшь үзенчәлекләренә туры китереп төзелде.

Түгәрәк утырышлары укучыларның танып-белү һәм иҗади эшчәнлеген оештыруга корылган.

Планда төрле конкурслар, очрашулар, әдәби кичәләр, язучыларның туган көннәрен билгеләп үтү каралган.

Бәйләнешле сөйләм үстерү, сәнгатьлелек, культуралы сөйләм кебек проблемалы мәсьәләләр дә урын алган.

Түгәрәк утырышлары махсус расписание нигезендә үткәрелә. План проекты белән түгәрәккә йөрүче укучылар таныштырыла. Әдәби әсәрләр, шигырьләр укучыларның теләкләрен һәм кызыксынуларын исәпкә алып сайлана.

<u>Түгәрәкнең максаты</u>

- Һәр баланың кызыксыну сәләтен мөмкин кадәр ачу;
- Туган як шәхесләре белән горурлану хисе, үзаң, эзләнү кебек сыйфатлар тәрбияләү;
- Татар халкына, аның мәдәниятына, гореф-гадәтләренә хөрмәт булдыру;
- Сәнгатьле укырга, сөйләргә өйрәнү;
- Дәресләрдә алган материалны ныгыту;

***<u>Эш төрләре</u>*:**

- Җырлар, уеннар, шигырьләр өйрәнү;
- Сәхнә декорациясе һәм костюмнар әзерләү;
- Бәйрәмне үткәргәннән соң туган фикерләрне сюжетлы рәсемнәргә төшерү, хикәя язу;
- Иҗат кешеләре белән очрашу;
- Экскурсияләр оештыру;

***<u>Ирешелергә тиешле нәтиҗәләр</u>*:**

- Казан театрлары эшчәнлеге турыда белү;
- Җырларның, шигырьләрнең эчтәлеген аңлау, истә калдыру; авазларны дөрес әйтеп,
- Төрле чараларда балаларның үзләрен тәрбияле тотуларына ирешү;
- Төрле чаралардан соң туган хисләрне татар телендә кәгазь битләренә төшерә белү;
- Рольләрне башкара белү;

<u>Күнекмәләрне тикшерү юллары:</u>

- “Тамчы-шоу”, “Бәхетле очрак”, “Кем зирәк?”, “Йөзгә бер”, “Зәлидә” уеннары, КВН, викториналар, “Иң яхшы шигырь сөйләүче” конкурслары үткәрү, проект эшләре ясау.
- Башка аудитория алдында чыгышлар ясау;
- Түгәрәк эшчәнлеге турында стенгазета чыгару;
-“Зирәк тиен”конкусында катнашу;

№ п/п	*Эш юнәлешләре*	*Тормышка ашырылырга тиешле максатлар*	*теор*
1	Татар халык	Халык авыз иҗаты, фольклор әсәрләре, халкыбызның гореф-гадәтләре, уен-	2

	иҗаты Халкыбызның күңел бизәкләре.	йолалары турында сөйләшү. Татар халкының кыз баланы гаилә тормышына тәрбияләүдәге алымнары, чыгынаклары, җиһазлары, зәвык идеалы белән таныштыру. Әдәби-музыкаль кичәгә әзерлек. Сценарий белән укучыларны таныштыру. Катнашучыларны билгеләү. Рольләргә бүлеп уку, сәхнә кирәк-яракларын барлау. Декорация эшләү Укаучылар алдында чыгыш. (Башлангыч сыйныф укучылары алдында чыгыш ясау)төрле халык әкиятләре аша башка халыкларның тормышын күзаллау; әкиятләрне сәхнәләштерү аша түземлелек, оешканлык, мөстәкыйльлек, үз эшеңә намус белән карарга, җаваплылык хисләре тәрбияләү, хәтерне, игътибарны, фикерләү сәләтен үстерү; сүз байлыгын тулыландыру, күмәк эшләү алымнарын ныгыту,табышмакларны,. мәкальләрне истә калдыру. Кем зирәк?" уенын уздыру, проект эшләре әзерләү, яклау.	
2	Татар халык бәйрәмнәре, йолалары	- укучыларда халкыбызның гореф-гадәтләре, йолалары, бәйрәмнәре, динен өйрәнү аркылы туган телгә һәм халкыбызга мәхәббәт һәм ихтирам хисләре тәрбияләү	4
3	Уйнап-көлеп, җырлап-биеп яшик әле ел буе	- җырларга, биюләргә, уеннарга салынган тирән уйны күрә белергә һәм укучыларны матурлыкны тоя белергэ өйрәтү; - сөйләм телен үстерү.	2
4	Ана теле сайты	- Татар телен тирәнтен өйрәнү , олимпиада, бәйгеләргә әзерлек эше алып бару	2
5	Юбиляр татар шагыйрьләре, язучыларының иҗатлары белән танышу.	- Дәрес программасына кермәгән әсәрләрен уку, сәхнәләштерү, "Тамчы шоу" уенын әзерләү. әдәбиятны аңларга, яратырга өйрәнергә ярдәм итү, эстетик зәвык тәрбияләү;	2
6	Милли төбәк компоненты	- Актүбә, Азнакай төбәгендә туган язучылар белән, аларның иҗатлары белән таныштыру.	1
7	Халыкара туган тел көнендә катнашу	Татар теленә ихтирам хисләрен үстерү. Укучылар алдында чыгыш ясый белү, үзеңне тота белү.	1
		Барысы	

Тематик планлаштыру

№ п/п	*Тема*	*Эчтәлек*
1 2	Халкыбызның күңел бизәкләре.	Халык авыз иҗаты, фо халкыбызның гореф-г

		йолалары турында с халкының кыз баланы г тәрбияләүдәге алымнары җиһазлары, зәвык таныштыру. Әдәби-му әзерлек. (Башлангыч сы алдында чыгыш ясау)
3 4	Табышмаклар.	Табышмаклар турында табышмаклар әзерләү, катнашучыларны билгелә предметлар ярдәменда укучыларны да табышма өйрәтү.
5	"Татарстан - туган җирем"	Бу бәйрәм Татарстан конституциясе көненә ба алган белемнәр гомүмиләштерелә. республикабызга хөрмә горурлану хисләре тә милләт балалары татар яраталар һәм рәхәтлә җырлыйлар. Җырла балаларның сүзлек запа җырларның эчтәлеген а ритмны дөрес тоемлый сүзләре яздырыла, сорауларга җавап би авторы турында мәгълүма
6	Туган тел кичәсе оештыру	Сценарий белән укучыла Катнашучыларны билг бүлеп уку, сәхнә кирәк-я Декорация эшләү
7	Җырлар өйрәнү: "Мин яратам сине, Татарстан",	Татарстан турында җырла
8	"Без биибез", "Ай былбылым", "Казан кичләре", "Күбәләгем", "Туган тел", "Җырлыйк әле", "Ак каен",	Җырларга өйрәтү
9	Репетиция ясау	Өстәмә шөгыльләнү
10	Милли бәйрәмне күрсәтү	Укучылар алдында чыгыш
11	"Әбиемнең күңел сандыгы"	Халкыбызның милли к әйберләре турында сөйлә буын кешеләрен чакыру әзерлек. Рольләрне такмаклар өйрәнү.
12	Якташ язучыларның тормышы, иҗаты белән танышу	Балалар аның әсәрл шигырьләрен өйрәнлә

		язылу тарихы белән тан уздыру Түгәрәк язучыларнны чакыру Әсәрләре,басылып чык белән танышу, очрашу ясау
13	Әкиятләр сәхнәләштерү: а)“Сертотмас” әкияте б)”Койрыклар”әкияте	Әкиятләр балаларның үстерүдә зур роль уй күмәк эшләргә, үзләрен дөрес тотарга, ижад игътибарлы булырга, бе белүгә өйрәнәләр.
14	“Сөмбеләне” кем белә? “Сөмбелә” бәйрәме.	
15	“Каз өмәсе” бәйрәме турында сөйләшү.	Укучыларга инде онытыл турында кыскача м Укучыларны сценарий таныштыру. Рольләргә б Катнашучыларны билгелә
16	“Нардуган” бәйрәме турында сөйләшү.	
17	Яңа ел бәйрәме тамаша-шоуны үткәрүдә катнашу	
18	“Аулак өй” турында әңгәмә.	Укучыларга борынгы хәзергесеннән күп нәрсә торуын күрсәтү
19	Патриот шагыйрь Муса Җәлилгә 110 ел тулуга багышланган әдәби кичә уздыру	Муса Җәлилгә 110 ел тул әдәби кичә төзү,әсәрләрен сәхнәләшт
	“Халыкара туган тел көне”	Туган телгә багышланган җырлар тыңлау
20	Нәүрүз мөбарәкбад!	Укучыларны бәйрәмнең таныштыру Укучылар алд
21	Ана теле сайты белән эшләү	Татар телен тирәнтен өйрә
22	Юбиляр язучылар тормышы, иҗаты белән танышу Габдулла Тукай туган көненә әзерләнү	Бөек шагыйрьнең тууы уңаеннан әдәби кичә һәм чаралар уздыру
23	“Сабантуй” йолалары.	Халкыбызның иң күркә берсе турында сөйләшү.
24	“Зирәк тиен”бөтенроссия конкурсында катнашу	Иң белемле билгеләү,конкурсларда тәрбияләү, олимпиада, б эше алып бару

Кулланылган әдәбият

1. “Фән һәм әдәбият” журналы № 1-7, 1998 ел, № 5-6, 2000 ел;
2. Низамов Р.А. Педагогик уйланулар. Казан, Мәгариф, 1994 ел;
3. Исмәгыйлова С.И. Туган тел – очар канат. Чаллы, КамАЗ, 1994 ел;
4. Күңел ачыйк бергәләп. Казан, Мәгариф, 2005 ел;
5. Татар халык җырлары. Казан, Татарстан китап нәшрияты, 1996 ел.
6. Алиш А. Сказки. Казань, Магариф, 2008.

7 ,Бала сөйләмендәге кимчелекләрне төзәтү. Мәгариф, 2005.

8. Харисова Ч.М. Теория и практика обучения татарскому произношению в русскоязычных школах. Санк-Петербург, Просвещение, 200..

9 Аудиоязмалар:
- Алиш А. “Сертотмас үрдәк”
- Балалар җырлары.

10. Мультимедия чаралары:
- Татар телен укытуда интерактив технологияләр.2006.
- Г.Тукай. Тормыш юлы һәм иҗаты. Интерактив такта. 2008.
- Х.Туфан. Тормыш юлы һәм иҗаты. Интерактив такта. 2008.